

Tolkning av avstandskriteriet i opplæringsloven § 7-1

Fylkesmannen i Trøndelag har bedt Utdanningsdirektoratet om avklaring knyttet til avstandskriteriet i opplæringsloven § 7-1.

TOLKNINGSUTTALELSE | 08.05.2019

Gjelder

- Opplæringslova - § 7-1 Skyss og innlosjering i grunnskolen

Vi viser til brev datert 01.03.2019, hvor dere ber om en avklaring knyttet til avstandskriteriet i opplæringsloven § 7-1. Dere skriver at både dere og fylkeskommunen har erfart at saker som omhandler avstand og oppmåling har skapt utfordringer knyttet til regelverksforståelsen. Dere har også lagt ved brev fra Trøndelag fylkeskommune datert 26.02.2019. Vi viser til brevene i sin helhet.

Det følger av Ot.prp. nr. 46 (97-98) at «skolevegen skal reknas fra dør til dør etter farande veg». Kunnskapsdepartementet har i brev datert 22.01.2001 skrevet at: «Dersom skolebygningen(e) har flere inngangsdører, er det spørsmål om til hvilken av dørene skoleveien må måles. Etter departementets mening bør avstanden måles i forhold til den inngangsdøren som det er mest naturlig for eleven å bruke ved skoledagens start og slutt. Dersom det er flere aktuelle inngangsdører, bør avstanden måles til den inngangsdøren som gir størst avstand. En slik løsning er best i samsvar med hensynet bak lovregelen om skyssgrenser, som er å sikre at eleven ikke får for lang avstand mellom hjemmet og der undervisningen finner sted.» I lovkommentar til opplæringslova¹, skriver Helgeland: «Etter min mening bør avstanden måles fra den av de aktuelle inngangsdørene som gir størst avstand». Spørsmålet er om avstanden skal måles fra den døren den konkrete eleven bruker, eller om det er den døren på skolen som er lengst borte fra elevens hjem, uavhengig av om eleven faktisk benytter denne døren, som skal legges til grunn.

Ettersom retten til skyss er en individuell rett, vil gjerne en naturlig forståelse av ordlyden tilsa at det er den døren som den konkrete eleven bruker som skal legges til grunn. Vi mener imidlertid at en slik tolkning fører til flere utfordringer. For det første vil en slik tolkning føre til at den som fatter vedtak om skyss, må innhente informasjon om hvilken dør den aktuelle eleven bruker. For det andre vil en slik tolkning medføre at retten til skyss må vurderes hvert år, eller for hver gang eleven bytter base eller klasserom som innebærer bytte av inngangsdør. Dette vil være tidskrevende og omfattende for både skolen og vedtaksmyndigheten. For det tredje vil en slik tolkning kunne føre til at for eksempel bare ett av to søsken med samme bosted får innvilget skyss.

Trøndelag fylkeskommune har i sine retningslinjer lagt til grunn at hovedinngangen skal brukes som målepunkt i alle skyss-saker. Vi mener at dette er i strid med forarbeidene og tolkningen som er lagt til grunn av Kunnskapsdepartementet.

Vi mener at det er den døren som er lengst borte fra elevens bosted, uavhengig om eleven faktisk bruker denne døren, det skal måles fra. Vi mener dette vil ivareta hensynet bak skyssreglene som er å «sikre at eleven ikke får for lang avstand mellom hjemmet og der undervisningen finner sted»¹. Med en slik løsning vil man også unngå at søsken med samme bosted får ulik rett til skyss og at retten til skyss for den enkelte elev må vurderes på nytt hvert år dersom eleven benytter seg av en annen inngangsdør.

Fylkeskommunen viser til nye digitale oppmålingsmetoder, og at det å ikke bruke en fast hovedinngang vil føre til mye arbeid for de som skal fatte vedtak. Vi ser at det kan bli noe merarbeid for vedtaksmyndigheten å måle til døren lengst borte i stedet for til en fast hovedinngang. Vi mener imidlertid at dette kan løses på en enkel måte, for eksempel ved at skolen gir informasjon om hvor lang avstand det er mellom hovedinngangen og de andre aktuelle dørene.

Problemstillingen dere skisserer vil kun komme på spissen for de elevene som bor slik til at det kun er noen meter som er avgjørende for om eleven har rett på skyss eller ikke. Vi mener at hensynet til elevens beste også tilsier at avstanden bør måles fra den av de aktuelle inngangsdørene som gir størst avstand.

Vår referanse:

1 Opplæringslova Lovkommentar, Geir Helgeland, 3. utgave, s. 180

2 Opplæringslova Lovkommentar, Geir Helgeland, 3. utgave, s. 174